

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

Seminar o nefinancijskom izvješćivanju

Gordana Ćorić, Veleučilište VERN' i FESTINA LENTE
Davor Kovač, Veleučilište VERN'

Zagreb, 2.6.2016.

PRIMJENA DRUŠTVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA U TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA U PORTFELJU REPUBLIKE HRVATSKE

DRŽAVNA PODUZEĆA U PORTFELJU RH

- trebala bi biti **lideri DOPa** u zemlji i ključni subjekti za kreiranje poticajnog okruženja za DOP,
- **nedovoljno su posvećena DOPu,**
- **potreba** daljnog jačanja i razvoja DOP-a.

ISTRAŽIVANJE (Davor Kovač):

- U kojoj su mjeri pojedina trgovačka društava u portfelju RH **implementirala** DOP u svoje posovanje?
- Koje **aktivnosti i komponente** DOP-a primjenjuju?
- Kako **izvještavaju** o DOP-u?
- Procjena njihove **(ne)spremnosti** udovoljavanju Direktivi EU
- **Preporuke** za daljnji razvoj DOP-a u ovim trgovačkim društvima.

GLAVNI CILJ:

- postići bolje **razumijevanje primjene i utvrditi stupanj razvijenosti** društveno odgovornog posovanja u trgovačkim društvima iz portfelja RH, te predložiti **preporuke** za daljni razvoja DOP-a.

CILJEVI ISTRAŽIVANJA

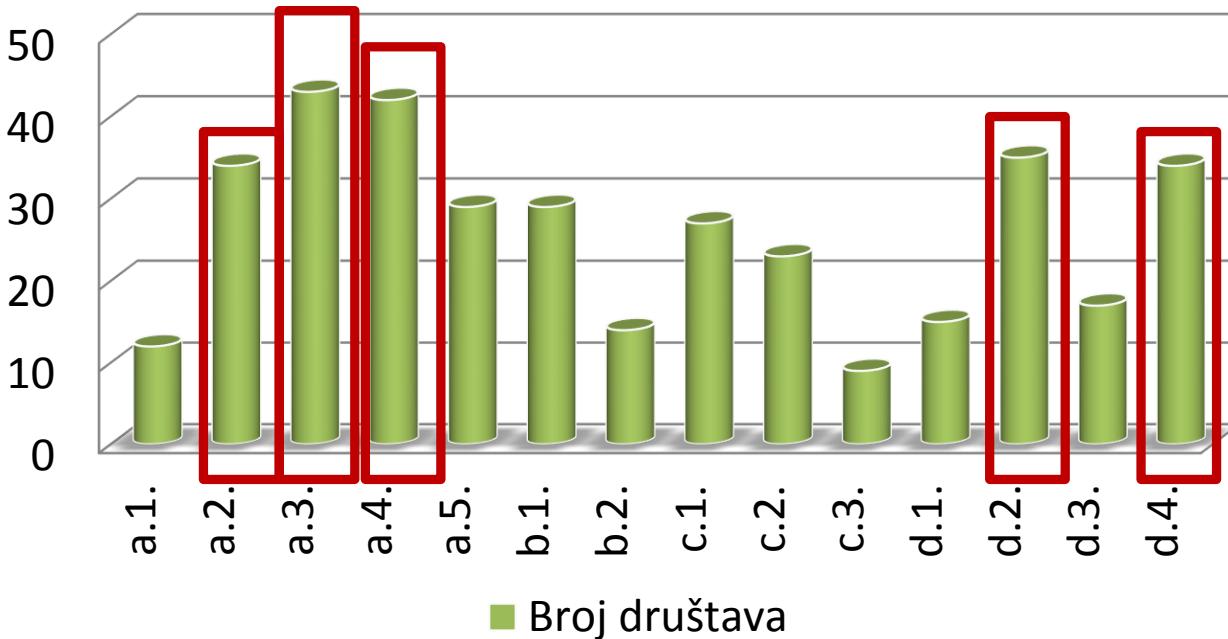
- **UZORAK:**
 - 52 trgovačka društva od strateškog i posebnog interesa za RH (NN 142/14)
- **METODOLOGIJA:**
 - Pretraživanje web stranica – praćenje DOP izvješća, ocjenjivanje nefinansijskog izvješćivanja
 - Anketa
- **PODRUČJA ISTRAŽIVANJA U TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA IZ PORTFELJA RH:**
 - Aktivnosti i područja primjene DOP-a značaj koji se pridaje DOP-u u trgovačkim društvima iz portfelja RH
 - Način izvještavanja o društveno odgovornom poslovanju
 - Glavni pokretači i najveće prepreke za razvoj DOP-a
 - Organizacijsko pozicioniranje DOP-a
 - Prijedlozi i preporuke za daljnji razvoj DOP-a

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

AKTIVNOSTI I PODRUČJA PRIMJENE DOP-a

Trgovačka društva iz portfelja RH primjenjuju aktivnosti iz područja **korporacijskog upravljanja, upravljanja okolišem, upravljanja ljudskim resursima i društveno odgovorne odnose sa zajednicom**. Zastupljenost primjene pojedinih aktivnosti DOP-a iskazana brojem/udjelom trgovačkih društava kod kojih je utvrđena značajno se razlikuje.

Broj društava prema pojedinim DOP aktivnostima

- a.1.** Kodeks korp. upravljanja,
- a.2.** Javna nabava,
- a.3.** Antikorupcijski program,
- a.4.** Etički kodeks,
- a.5.** Certifikat ISO 9001
- b.1.** Praćenje utjecaja na okoliš i zaštita okoliša
- b.2.** Certifikat ISO 14001:2004
- c.1.** Aktivnosti vezane uz kvalitetu i sigurnost radnih uvjeta
- c.2.** Ulaganja u edukaciju radnika
- c.3.** Certifikat OHSAS 18001:2007
- d.1.** Partnerski projekti sa zajednicom
- d.2.** Sponzorstva i donacije
- d.3.** Postojanje Pravilnika o sponzorstvu i donacijama
- d.4.** Postojanje popisa korisnika sponzorstva i donacija

ZNAČAJ KOJI SE PRIDAJE DOP-u

- Elementi DOP-a prisutni su
 - u deklariranoj **misiji** kod 27 % trgovackih društava iz uzorka
 - u deklariranoj **viziji** kod 29 %,
 - u općim/strateškim **ciljevima i org. vrijednostima** kod 36 % trgovackih društava,
- Poseban link na DOP na web stranicama
 - 34% društava,
- Članice organizacija za poticanje DOP-a
 - 15 % društava,
- Nagrade vezane za DOP
 - dobilo 13 % društava

IZVJEŠTAVANJE O DOP-u

- **DIREKTIVA 2014/95/EU O NEFINANCIJSKOM IZVJEŠTAVANJU** (Službeni vjesnik EU od 15.11.2014.)
 - prvi zakonodavni akt EU koji nalaže obvezno godišnje izvještavanje o DOP-u za poduzeća preko 500 zaposlenih, obveza za finansijsku godinu koja počinje 1.1.2017. ili tijekom godine
 - prema broju zaposlenih na dan 31.12.2014., **18** od 52 trgovačkih društva od strateškog i posebnog državnog interesa bit će obveznici izvještavanja
- **IZVJEŠTAJE O DOP-u / NEFINANCIJSKE IZVJEŠTAJE** objavljuje
 - svega **7 ili 13,5 %** društava iz uzorka
 - od toga je samo 5 od 18 društava (manje od trećine) **s preko 500 zaposlenih**
- **KORIŠTENA METODOLOGIJA IZVJEŠTAVANJA O DOPu:**
 - **Vlastita metodologija:** 3 trgovačka društva (HEP d.d., Petrokemija d.d., BINA Istra d.d.)
 - **GRI smjernice** (verzija G3 i G4): 3 trgovačka društva (Končar d.d., INA d.d., ARZ d.o.o.)
 - **Metodologija UN GC:** 1 trgovačko društvo (HPB d.d.)

DOP AKTIVNOSTI

- **NAJRAZVIJENIJE:**
 - u trgovačkim društvima **iz 3. kategorije**, tj. trgovačkim društvima od posebnog državnog interesa u kojima **RH ima udjel ispod 50 % i čije dionice kotiraju na uređenom tržištu kapitala** (dionička društva: INA, Končar, Podravka...), **što ukazuje: manjinski udjel državnog vlasništva i kotiranje dionica na burzi pozitivno su djelovali na društvenu odgovornost poduzeća**
- **NAJNERAZVIJENIJE :**
 - u trgovačkim društvima **iz 2. kategorije**, tj. trgovačkim društvima od **posebnog državnog interesa** u kojima **RH ima većinski (ili 100 %-tni) udjel**, **što ukazuje na hitnost provođenja privatizacije ovih poduzeća (i smanjenje javnog duga) i/ili njihovog radikalnog restrukturiranja (najveći broj gubitaša)**.

Pet najbolje ocijenjenih društava - DOP LIDERI:

1. Končar Elektroindustrija d.d. (49 bodova)

2. INA d.d. (44 boda)

3. HEP d.d. (41 bod)

4. Podravka d.d. (38 bodova)

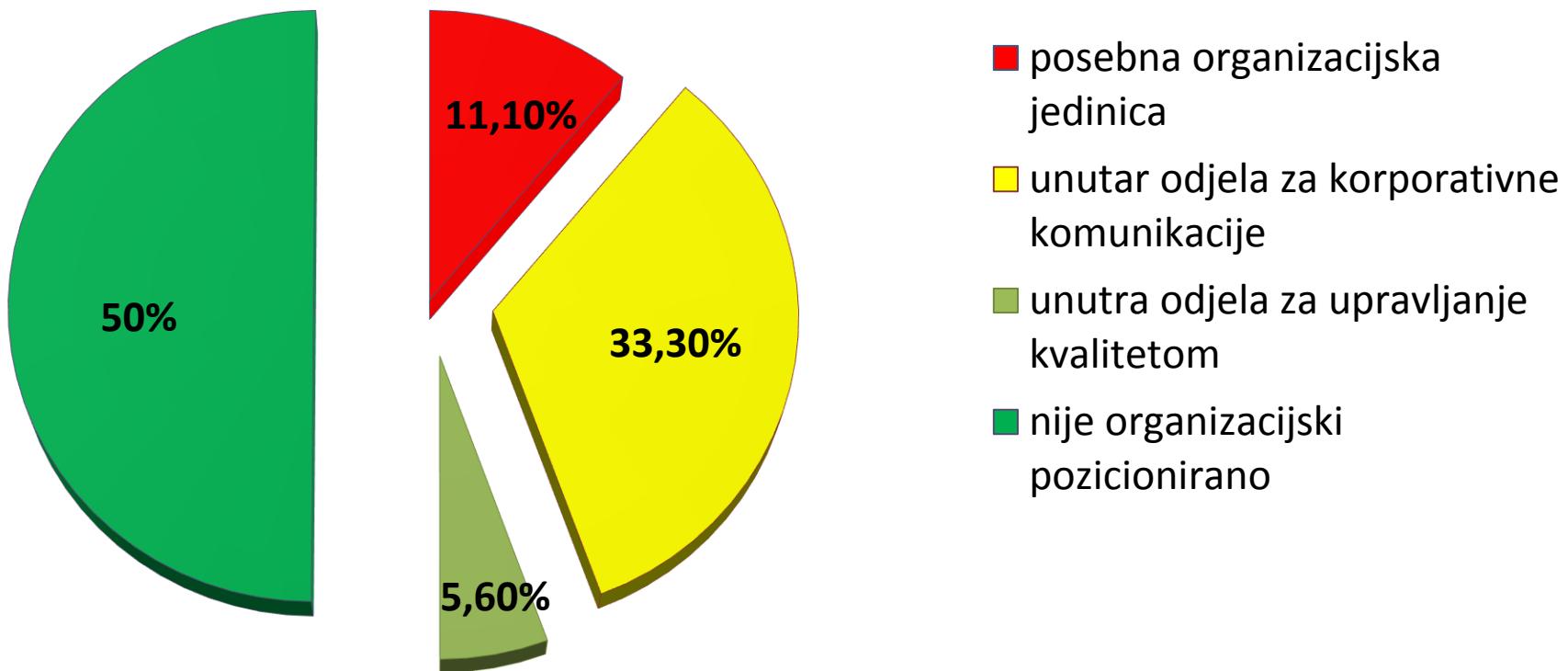
HRVATSKA POŠTANSKA BANKA

5. HPB d.d. (28 bodova)

POKRETAČI I PREPREKE DOP-a

Rang	POKRETAČI	PREPREKE
1	podizanje ugleda i reputacije	izostanak pravne regulative o DOP-u
2	povećanje transparentnosti i etičnosti poslovanja	izostanak potpore od strane državnih institucija
3	želja da se pomogne zajednici	izostanak pokazatelja društveno odgovornog poslovanja
4	povećanje konkurentnosti kroz ostvarivanje ušteda	nedostatak podrške top menadžmenta
5	uspostavljanje dobrih odnosa s dionicima	nedostatak kadrova educiranih za aktivnosti društveno odgovornog poslovanja
6	zapošljavanje i zadržavanje kvalitetnih radnika	izostanak kratkoročne koristi od DOP aktivnosti
7	lakši pristup kapitalu	nedostatak vremena
8	pritisak vanjskih dionika (nevladinih organizacija civilnog društva, klijenata, investitora)	nedostatak financijskih sredstava

ORGANIZACIJSKO POZICIONIRANJE DOP-a

PRIJEDLOZI I PREPORUKE ZA DALJNJI RAZVOJ I PRIMJENU DOP-a

a. čelnicima (upravama, top menadžmentu) trgovačkih društava:

- integrirati DOP u poslovno odlučivanje
- podizati stupanj znanja i svijesti **zaposlenika** o DOP-u
- organizacijski **pozicionirati** DOP
- DOP aktivnosti stavljati na **dnevni red** sjednica Uprave i Nadzornog odbora,
- identificirati ključne ekonomске, okolišne i društvene **rizike**
- poticati komunikaciju, partnerstvo i dijalog s **dionicima**
- inzistirati na nefinansijskom izvještavanju

PRIJEDLOZI I PREPORUKE ZA DALJNJI RAZVOJ I PRIMJENU DOP-a

b. institucijama i Vladi RH:

- donijeti **Strategiju društveno odgovornog poslovanja RH**
- određenu instituciju (ministarstvo/agenciju) izričito zadužiti za DOP
- Direktivu 2014/95/ **sustavno integrirati** u hrvatsko zakonodavstvo
- uvesti **obaveznu edukaciju** članova uprave trgovačkih društava iz portfelja RH o DOP-u
- stvarati zakonodavno-pravni okvir koji će biti **poticajan** za primjenu DOP-a
- dodjelu proračunskih sredstava i jamstava za kreditna zaduženja **uvjetovati pokazateljima DOP-a**
- uvođenje posebnih **javnih priznanja** od strane Vlade RH za DOP aktivnosti državnih poduzeća.

REZIME ISTRAŽIVANJA

Nizak stupanj razvijenosti DOP-a i nefinansijskog izvještavanja u trgovačkim društvima u portfelju RH.

PITANJE

ISTRAŽIVANJEM DOKAZANO

Koje aktivnosti i područja DOP-a primjenjuju trgovacka društva iz portfelja RH?

Primjenjuju određene aktivnosti iz područja korporacijskog upravljanja, upravljanja okolišem, upravljanja ljudskim resursima i društveno odgovorne odnose sa zajednicom.

Pridaju li trgovacka društva iz portfelja RH značaj DOP-u i kako se taj značaj manifestira?

Svega trećina društava iz uzorka pridaje značenje DOP-u, na način da su elementi DOP-a uključeni u javni profil društava i zastupljeni u temeljnim korporativnim izjavama.

Izvještavaju li trgovacka društva iz portfelja RH dionike o DOP-u, te na koji način i korištenjem kojih metodologija?

Izvještaje o DOP-u na mrežnim stranicama objavljuje svega 7 ili 13,4 % društava iz uzorka, a zahtjevima Direktive udovoljavaju svega 3 društva (INA, HPB, Končar).

PITANJE

ISTRAŽIVANJEM DOKAZANO

Što su glavni pokretači, a što najveće prepreke društveno odgovornom poslovanju trgovačkih društava iz portfelja RH?

Kako su aktivnosti DOP-a organizacijski pozicionirane u trgovačkim društvima iz portfelja RH?

Što trebaju učiniti čelnici trgovačkih društava, a što institucije i Vlada Republike Hrvatske za poticanje dalnjeg razvoja DOP-a u trgovačkim društvima iz portfelja RH?

Najvažnijim pokretačima DOP-a ocijenjeno je podizanje ugleda i reputacije i povećanje transparentnosti i etičnosti poslovanja, a najvećim preprekama izostanak pravne regulative o DOP-u i izostanak potpore državnih institucija.

Aktivnosti DOP-a u polovini anketiranih trgovačkih društava nisu org. pozicionirane. Trećina društava pozicionira DOP u okviru odjela za korporativne komunikacije, a svega 11 % kao posebnu org. jedinicu

Integrirati DOP u poslovno odlučivanje i inzistirati na nefinancijskom izvještavanju

Donijeti Strategiju društveno odgovornog poslovanja RH i stvarati zakonodavno pravni okvir koji će biti poticajan za primjenu DOP-a

ZAPAŽANJA

- Veliki značaj DOP-u pridaju razvojne banke, posebno **Europska banka za obnovu i razvoj** (EBRD) i **Hrvatska banka za obnovu i razvoj** (HBOR)
- Pitanje učinkovitosti većeg broja zahtjevnih metodologija izvještavanja o DOP-u: **GRI Smjernice, načela UN Global Compacta, ISO norma o DOP-u, Indeks DOP-a, ...**
- Podravka je još 2006. bila uvrštena među **10 svjetskih oglednih primjera** izvještavanja po GRI smjernicama, a sada na njihovim mrežnim stranicama više uopće nema nefinancijskog izvješća (izvještavaju u okviru Poslovnog izvješća, bez posebne metodologije)
- U rezultatima anketnog ispitivanja ispitanicima je nedostatak finansijskih sredstava **najmanja prepreka** razvoju DOP-a!
- Za potrebe ciljanog pretraživanja internetskih stranica društava iz uzorka pregledano ukupno **460 internetskih stranica**
- **18** (od 52) trgovačkih društava imaju DOP kao **poseban izbornik/podizbornik**

ZAKLJUČAK

- Trgovačka društva u portfelju RH trebala bi biti lideri DOP-a, međutim, istraživanjem je utvrđen **nizak stupanj razvijenosti ovog koncepta**, s izuzetkom nekoliko društava koja imaju razvijenu praksu društvene odgovornosti
- Istraživanjem je utvrđeno da ova trgovačka društva za sada **nisu spremna** za nefinancijsko izvještavanje kako nalaže Direktiva.
- Za daljnji razvoj koncepta DOP-a u trgovačkim društvima u portfelju RH od posebne je važnosti izravni angažman i potpora čelnika ovih društava i **stvaranje poticajnog okruženja od strane vlasnika/države**.

PREPORUKE za PRAKSU

Radno neiskustvo je jedan od glavnih razloga nezaposlenosti!

Uzroci:

- nedovoljna učinkovitost postojećih sustavnih rješenja za stjecanje odgovarajućih vještina potrebnih za zapošljavanje mladih osoba,
- neadekvatan sustav obrazovanja,
- podcijenjenost mladih stručnjaka,
- nedovoljno poznavanje potreba tržišta rada,
- nedostatak pripravničkih radnih mesta,
- nespremnost poslodavaca da ulažu u mlade,
- nerealno visoka očekivanja mladih.

Potreba razvijanja projekata DOP-a za davanje doprinosu rješavanju problema rastuće nezaposlenosti u društvu & stvaranja mogućnosti stjecanja potrebnih vještina za brže i kvalitetnije zapošljavanje mladih

Razumijevanje mogućnosti

- utjecaja projekata DOP-a na povećanje zapošljivosti mladih (PRAKSE, STAŽIRANJE, VOLONTIRANJE)
- usmjeravanja DOP-a na projekte u kojima mladi stječu vještine i iskustvo, te tako povećavaju svoju zapošljivost

ZAHVALUJEM NA POZORNOSTI!